

Gemeente Haaren

Selectieadvies archeologische monumentenzorg tweede versie, 6-7-2015

**Selectieadvies archeologische monumentenzorg tweede versie
Gemeente Haaren. Bureauonderzoek.
Centrumplan Haaren**

	naam	Afdeling/bedrijf	Datum	paraaf
Opsteller(s)	Janneke Bosman	Senior archeoloog, Gemeente 's- Hertogenbosch afdeling SO/BAM	6-7- 2015	JB
Controle Gemeente Haaren				

1. Inleiding

Vanwege de geplande ontwikkelingen in het kader van het Centrumplan Haaren, gemeente Haaren, heeft Archeodienst een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd. De gemeente Haaren is als bevoegde overheid gevraagd het rapport te beoordelen en een selectieadvies op te stellen.

1.1 Het plangebied

Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Haaren en is verdeeld over 4 deellocaties. Locatie 1 betreft de voormalige sporthal Beekdal aan de Pastoor Verrijtlaan. Locatie 2 betreft de voormalige basisschool Klim-op aan het Leypad. Locatie 3 betreft een grasveldje aan het Leypad en locatie 4 betreft de voormalige openbare basisschool De Hasselbraam aan de Haarensteijnstraat. De oppervlakte van de verschillende plangebieden bedragen 6200 m² (deellocatie 1), 7790m² (deellocatie 2), 690m² (deellocatie 3) en 4690m² (deellocatie 4). Voor de locatie en exacte begrenzing van het plangebied wordt verwezen naar het beoordeelde rapport van Archeodienst (zie onder).

1.2 Aard van de bedreiging

Aanleiding voor het onderzoek is het voornemen in de 4 deelplangebieden woningen te bouwen. De diepte van de toekomstige versterking is niet bekend maar zal uitgaande van de aanleg van bouwputten minimaal tot 1,0 m –mv reiken, waarbij een gerede kans bestaat dat eventueel aanwezige archeologische waarden verstoord of vernietigd worden.

2. Archeologisch onderzoek

Archeodienst heeft in juni 2015 een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn vastgelegd in het rapport:

Schorn, E.A., 2015: Bureauonderzoek Centrumplan te Haaren. Archeodienst- rapport 691.

2.1 Onderzoeksmethode

Het onderzoek bestond uit een bureauonderzoek.

2.2 Conclusie onderzoek (verkort)

Deellocatie 1 (sporthal Pastoor Verrijtlaan)

Uit het bureauonderzoek blijkt dat het westelijke deel van dit deelplangebied vermoedelijk op de overgang van het laaggelegen beekdal naar de dekzandwelingen bevindt. Het oostelijke deel ligt in het laaggelegen beekdal. Op grond van de ligging geldt voor het oostelijke deel een lage verwachting voor het aantreffen van intacte archeologische resten vanaf het Neolithicum tot en met de Nieuwe tijd. Het westelijke deel van het plangebied is al eerder vrijgegeven. Daarom geldt voor dit deel van het plangebied geen verwachting meer voor het aantreffen van intacte archeologische resten.

Deellocatie 2 (basisschool aan het Leypad)

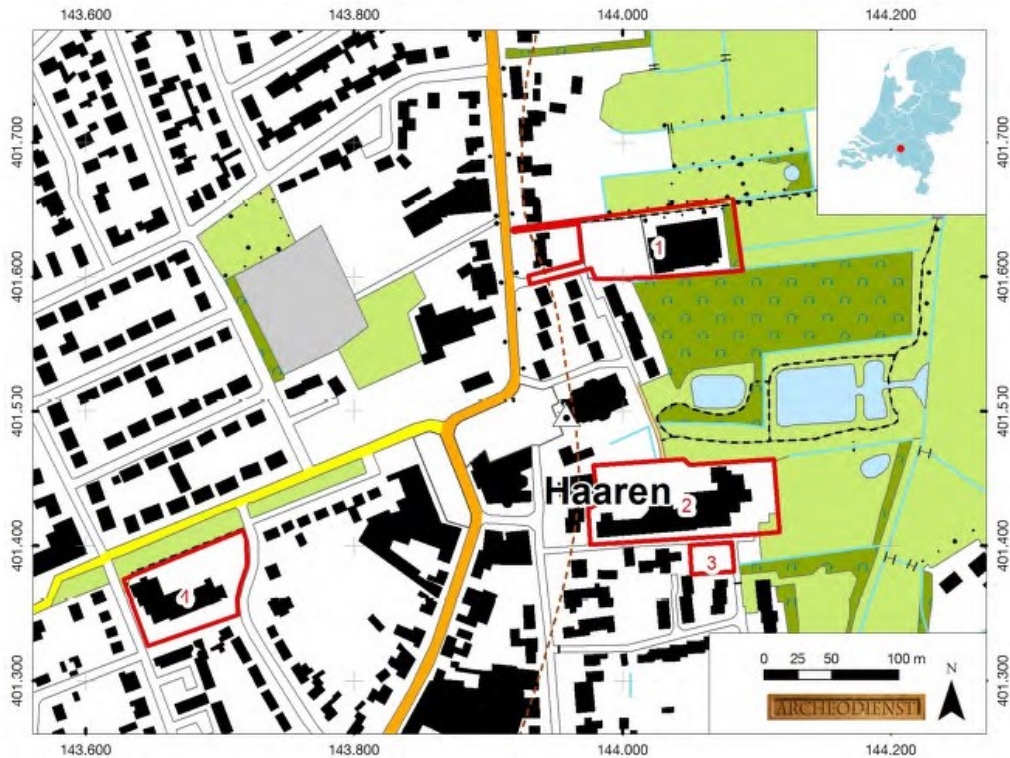
Uit het bureauonderzoek blijkt dat het westelijke deel van dit deelplangebied zich vermoedelijk op de overgang van het laaggelegen beekdal naar dekzandwelingen bevindt. Het oostelijke deel ligt in het laaggelegen beekdal. Op grond van de ligging geldt voor de westelijke helft van deze locatie een lage tot middelhoge verwachting voor bebouwingsresten uit de Late-Middeleeuwen tot en met Nieuwe tijd. Vanwege de ligging in het beekdal geldt voor de gehele deellocatie een lage verwachting voor het aantreffen van losse vondsten en rituele deposities vanaf het Neolithicum tot en met de Nieuwe tijd. Het noordelijke deel van het plangebied is al eerder middels een booronderzoek onderzocht. Daarbij is vastgesteld dat er sprake was van beekdalafzettingen.

Deellocatie 3 (grasveldje aan het Leypad)

Uit het bureauonderzoek blijkt dat dit deelplangebied vermoedelijk in het laaggelegen beekdal ligt. Op grond van de ligging geldt een lage verwachting voor het aantreffen van losse vondsten en rituele deposities vanaf het Neolithicum tot en met de Nieuwe tijd.

Deellocatie 4 (basisschool Haarensteijnstraat)

Uit het bureauonderzoek blijkt dat dit deelplangebied vermoedelijk in een zone met dekzandwelingen ligt. Op grond van de ligging en eerder uitgevoerd booronderzoek op deze locatie geldt een hoge verwachting voor nederzettingssporen vanaf het Laat-Paleolithicum tot en met de Vroege-Middeleeuwen. Aangezien het plangebied pas bebouwd is vanaf de tweede helft van de 20e eeuw, worden geen bebouwingsresten verwacht die ouder zijn dan de 20e eeuw.

De verschillende deelplangebieden (Schorn 2015)

2.3 Advies Archeodienst

Op deellocatie 1 (sporthal Pastoor Verijtlaan) adviseert Archeodienst in het oostelijk deel (sporthal) een archeologisch vervolgonderzoek in de vorm van verkennende boringen.

Op deellocatie 2 (basisschool aan het Leypad) adviseert Archeodienst een archeologisch vervolgonderzoek in de vorm van verkennende boringen in het zuidelijke deel van het plangebied en een archeologische begeleiding van de werkzaamheden in het noordelijke deel van het plangebied. Bij een intacte bodem geldt dit laatste advies ook voor het zuidelijke deel van het plangebied.

Op deellocatie 3 (grasveldje aan het Leypad) adviseert Archeodienst een archeologisch vervolgonderzoek in de vorm van verkennende boringen.

Voor deellocatie 4 (basisschool Haarensteijnstraat) adviseert Archeodienst conform het advies van het ADC een vervolgonderzoek door middel van proefsleuven.

Omdat onduidelijk is of de bodem onder het bebouwde deel nog intact is, adviseert Archeodienst in het bebouwde deel van het plangebied eerst een verkennend booronderzoek uit te laten voeren om de intactheid van de bodemopbouw in kaart te brengen.

3. Beoordeling rapportage door de Gemeente Haaren

Het is een op hoofdlijnen goed rapport, dat voldoende informatie bevat om tot een selectiebesluit te komen.

De volgende opmerkingen zijn daarbij relevant:

- 2.3 Archeologie
Het onderzoek in plangebied Haarensteyn heeft om nummer 61348. Van dit onderzoek is een evaluatierapport beschikbaar:
Van 5 tot 14 mei is een proefsleuvenonderzoek met doorstart naar een opgraving uitgevoerd.
Tijdens het onderzoek zijn in eerste instantie vijf werkputten aangelegd, met een breedte variërend van circa 4 meter en een lengte variërend van 14 tot 43 meter. Op grond van de resultaten van deze proefsleuven is besloten om op twee locaties over te gaan tot een opgraving. Hierbij zijn verschillende vindplaatsen aangetroffen. In het noordelijk deel van het plangebied is een vindplaats uit de IJzertijd aangetroffen. In het westelijke deel van het plangebied zijn twee vindplaatsen aangetroffen uit de Late IJzertijd/ Vroeg Romeinse Tijd en uit de Middeleeuwen. Daarnaast zijn sporen aangetroffen uit de (Late) Middeleeuwen en Nieuwe Tijd.
- De adviezen die gegeven worden t.a.v. de verschillende deellocaties zijn soms tegenstrijdig aan de verwachting en soms ook tegenstrijdig aan het advies van het vooronderzoek uit 2007 en 2008.
Bijvoorbeeld:
- Deellocatie 1 (sporthal Pastoor Verijtlaan)
Voor het oostelijke deel geldt een lage verwachting voor het aantreffen van intacte archeologische resten vanaf het Neolithicum tot en met de Nieuwe tijd.
Op grond van de resultaten van het bureauonderzoek acht Archeodienst BV een archeologisch vervolgonderzoek in het oostelijk deel (sporthal) van deellocatie 1 noodzakelijk.

- Deellocatie 2 (basisschool aan het Leypad)
Voor het noordelijke deel wordt er vanwege de verwachting van vooral losse vondsten een archeologische bouwbegeleiding aanbevolen.
In eerder uitgevoerd booronderzoek wordt het plangebied in het noordelijke deel van deze locatie vrijgegeven. Wat is de motivatie om nu wel vervolgonderzoek te adviseren?
- Is bekend hoe diep de bebouwing in deelgebied 4 gefundeerd is. Is op basis van deze gegevens iets te zeggen over de mogelijke verstoringsdiepte?

3.1 Selectieadvies Gemeente Haaren

Graag het rapport nog nakijken op inconsequenties.

Vanwege de eerder uitgevoerde onderzoeken op de deellocaties 1 en 3 en de ligging van deze locaties in een beekdal, kan de gemeente Haaren zich niet vinden in het advies dat in deze deelgebieden een vervolgonderzoek nodig is. Deze gebieden kunnen vrijgegeven worden voor verdere ontwikkelingen.

Hoewel klein kan de aanwezigheid van archeologische sporen of resten nooit volledig worden uitgesloten. Indien toch archeologische sporen of resten worden aangetroffen dient hiervan melding te worden gemaakt bij de Minister van OCW (in de praktijk de RCE) of zoals gangbaarder is bij de gemeente Haaren conform artikel 53 van de Monumentenwet 1988.

Voor deelgebieden 4 en een deel van deelgebied 2 is de situatie anders. In deelgebied 4 is al eerder middels een booronderzoek aangetoond dat de ondergrond intact is. Vanwege de ligging van het plangebied op een dekzandwelling is de kans op archeologische vindplaatsen vanaf het Laat-Paleolithicum tot en met de Vroege-Middeleeuwen hoog.

Het westelijke deel van deelgebied 2 maakt onderdeel uit van de Pastorij Hoef. De verwachting voor de Nieuwe Tijd is daarom hoog. Omdat lagen uit de Nieuwe Tijd in een boorstaat niet te onderscheiden zijn van recente verstoringen is booronderzoek een minder geschikte methode om vindplaatsen uit deze periode op te sporen.

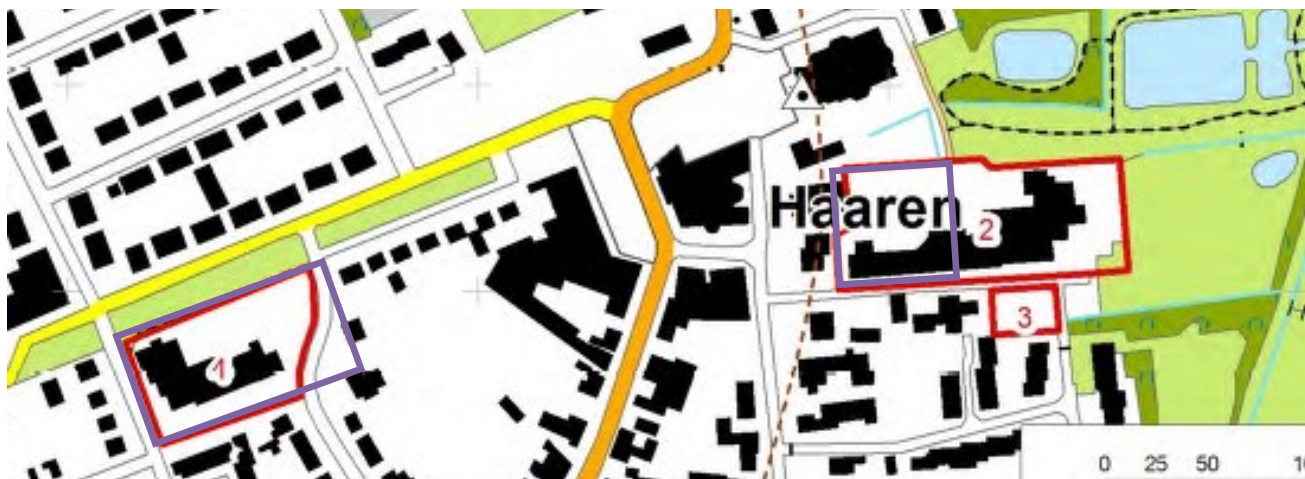

Minuutplan 1832 (watwaswaar.nl)

De gemeente Haaren adviseert daarom in het westelijke deel van deelplangebied 2 en in deelplangebied 4 een vervolgonderzoek door middel van proefsleuven of een archeologische begeleiding van de werkzaamheden uit te laten voeren.

In deelplangebied 4 is het effectiever en efficiënter tijdens een proefsleuvenonderzoek ook een sleuf aan te leggen in het nu bebouwde gedeelte, dan eerst een extra booronderzoek uit te laten voeren.

Voor het uitvoeren van een proefsleuvenonderzoek of een archeologische begeleiding is een door de gemeente goedgekeurd Programma van Eisen nodig.

De verschillende deelplangebieden (Schorn 2015) met daarop in paars aangegeven de locaties waar vervolgonderzoek nodig is.